

ประโยค ป.ธ.๘
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๓

๑. ก็ การวินิจฉัยที่ลงมติไว้แล้ว ซึ่งพ้นจากพระบาลี มีดังต่อไปนี้ ๑ อันดับแรก บรรดาเพศทั้ง ๒ เหล่านี้ เพศชายเป็นอุดมเพศ เพศหญิงเป็นหินเพศ เพราะฉะนั้น เพศชายย่อมหายไป เพราะอุกตกรรมแรงกล้า เพศหญิงย่อมดำรงอยู่ เพราะอุกตกรรมอ่อนพลัง ๑ อนึ่ง เพศหญิง เมื่อจะหายไป ย่อมหายไป เพราะอุกตกรรมอ่อนพลัง เพศชายย่อมดำรงอยู่ เพราะอุกตกรรมแรงกล้า ๑ รวมความว่า เพศแม่ทั้ง ๒ ย่อมหายไป เพราะอุกตกรรม ย่อมกลับได้เพราะอุกตกรรมแรงกล้า ๑

บรรดาเพศทั้ง ๒ นั้น ถ้าเมื่อพระ ๒ รูป ทำการสาธยายหรือการสนทนาธรรมร่วมกันแล้ว นอนหลับอยู่ในอาคารหลังเดียวกัน เพศหญิงปรากฏแก่พระรูปหนึ่ง ย่อมเป็นอาบัติ เพราะนอนรวมกันแก่พระแม่ทั้ง ๒ รูป ๑ ถ้าเธอตื่นขึ้นแล้ว เห็นความเปลี่ยนแปลงของตนนั้น มีความทุกข์เสียใจ บอกแก่พระอีกรูปหนึ่งในส่วนกลางคั่นนั้นเอง พระอีกรูปหนึ่งนั้น ควรปลอบให้เธอสบายใจว่า คุณอย่าคิดมากไปเลย นี่เป็นโทษแห่งวิภวชนั้นเอง พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงประทานช่องทางไว้แล้วว่า จะเป็นภิกษุก็ตาม จะเป็นภิกษุณีก็ตาม ธรรมะไม่ถูกขัดขวาง ทางสวรรค์ก็ไม่ถูกห้าม ๑

ก็แล ครั้นปลอบให้เธอสบายใจแล้ว ฟังพูดอย่างนี้ว่า คุณควรไปยังสำนักนางภิกษุณี นางภิกษุณีทั้งหลาย ที่เป็นเพื่อนเห็นบางพวก ของคุณ มีอยู่บ้างไหม ๑ ถ้าพวกนางภิกษุณีเช่นนั้น ของเธอ มีอยู่ เธอพึงบอกภิกษุณีนั้นว่า มีอยู่ ถ้าไม่มี เธอพึงบอกภิกษุณีนั้นว่า ไม่มี แล้วควรพูดว่า ขอความกรุณาท่านโปรดทำการสงเคราะห์แก่ข้าพเจ้าด้วยเถิด ขอท่านช่วยนำข้าพเจ้าไปยังสำนักนางภิกษุณีเดี๋ยวนี้ด้วยเถิด ๑ ภิกษุรูปนั้น ควรพาเธอไปยังสำนักพวกนางภิกษุณีที่เป็นเพื่อนเห็นของเธอ หรือพวกภิกษุณีที่เป็นเพื่อนเห็นของตน ๑

๒. ก็ ฟังทราบวินิจฉัยในเรื่องบิณฑบาต ดังต่อไปนี้ ๑. ถามว่า อนามัฏฐบิณฑบาตควรให้แก่ใคร ไม่ควรให้แก่ใคร ๑. ตอบว่า อันดับแรก ควรให้แก่โยมพ่อและโยมแม่ ๑. ก็ ถ้าว่า อนามัฏฐบิณฑบาตนั้น จะมีค่าถึง ๑ กหาปณะ ก็ไม่เป็นการทำศรัทธาไทยให้ตกไป ๑. ควรให้แก่คนทั้งหลาย แม้เหล่านี้ คือ พวกคนผู้อุปัฏฐาก โยมพ่อและโยมแม่ ไวยาวัจกร คนเตรียมตัวจะบวช ๑. บรรดาคนเหล่านั้น สำหรับคนเตรียมตัวจะบวช ควรใส่ภาชนะให้ ๑. ยกเว้นคนเตรียมตัวจะบวชนั้นเสีย สำหรับพวกคนอยู่ครองเรือนเหล่านี้ แม้สำหรับโยมพ่อและโยมแม่ ก็ไม่ควรใส่ภาชนะให้ ๑. เพราะ ว่า ของใช้ของบรรพชิต ย่อมดำรงอยู่ในฐานะเป็นเจดีย์ของพวกคนอยู่ครองเรือน ๑. อีกอย่างหนึ่ง ธรรมดาว่าอนามัฏฐบิณฑบาตนี้ ควรให้ทั้งแก่โจรหัวโจก ทั้งแก่ท่านผู้เป็นใหญ่ ที่มาถึงเข้าเฉพาะหน้า ๑. เพราะเหตุไร ๑. เพราะว่า แม้เมื่อภิกษุไม่ให้ คนเหล่านั้นก็จะโกรธว่า ไม่ให้ แม้เมื่อภิกษุจับต้องเสียก่อนแล้วให้ ก็จะไม่โกรธว่า ให้ของที่เป็นเดน ๑. พวกคนเหล่านั้น โกรธแล้ว ก็จะปลงชีวิตเสียบ้าง กระทำอันตรายแก่พระศาสนาบ้าง ๑. ก็ ในอธิการนี้ ควรกล่าวถึงเรื่องพระเจ้าโจรนาค ผู้ปรารธนาราชสมบัติเที่ยวไป ๑. ภิกษุพึงปฏิบัติในเรื่องบิณฑบาต ดังพรรณนามาฉะนี้ ๑.

ส่วนการวินิจฉัยในเรื่องการปฏิสังขาร ฟังทราบดังต่อไปนี้ ๑. ถามว่า การปฏิสังขาร ควรทำแก่ใคร ไม่ควรทำแก่ใคร ๑. ตอบว่า ธรรมดาการปฏิสังขาร ภิกษุควรทำแก่ผู้ใดผู้หนึ่ง คือ คนจรรยา คนยากจน โจร หรือคนผู้เป็นใหญ่ ที่มาถึงวัดเข้าแล้ว ๑. ควรทำอย่างไร ๑. อันดับแรก ภิกษุพบคนจรรยา ผู้ขาดเสบียง ที่มาถึงเข้าเฉพาะหน้า ฟังให้การปฏิสังขารโดยพูดว่า เชิญดื่มน้ำเถิด ๑. ควรให้น้ำมันสำหรับทาเท้า ๑. สำหรับคนจรรยาถึงในกาล ควรให้ข้าวต้มและข้าวสวย ๑. สำหรับผู้มาถึงในเวลาวิกาล ถ้ามีข้าวสาร ควรให้ข้าวสาร ๑. ไม่ควรพูดว่า คุณมาถึงผิดเวลา จงไปเสียเถิด ๑.

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที

เฉลย ประโยค ป.ธ.๘

แปล ไทยเป็นมคธ

พ.ศ. ๒๕๔๓

๑. อยมปน ปาสิมุตโต โอภกนตักวินิจโย ๑ อิมสฺส คาว ทวีสุ ลิงเคสุ ปริสลิङ्คํ
 อุตตมํ อิตถิลิงคํ ทินํ คสฺมา ปริสลิङ्คํ พลวอกุสเลน อนฺตรธายติ อิตถิลิงคํ ทพฺพลอกุสเลน
 ปตฺติฏฐาติ ๑ อิตถิลิงคํ ปน อนฺตรธายนฺตํ ทพฺพลอกุสเลน อนฺตรธายติ ปริสลิङ्คํ พลวอกุสเลน
 ปตฺติฏฐาติ ๑ เอวํ อุกยมนฺปิ อุกุสเลน อนฺตรธายติ กุสเลน ปฏฺฐิลพฺภติ ๑ ตตฺถ สเจ ทวินนํ
 ภิกขุณํ เอกโต สขฺฆายํ วา ธมฺมสากจฺจนํ วา กตฺวา เอกาคาเร นิปฺชฺชิตฺวา นิทฺทํ โอภกนฺตานํ
 เอกสฺส อิตถิลิงคํ ปาตุภวติ อุกินนมนฺปิ สทฺเสยฺยาปตฺติ โหติ ๑ โส เจ พุชฺฌิตฺวา อุตฺตโน
 ตํ วิปฺปการํ ทิสฺวา ทุกฺขี ทุมโน รตฺติภาเคยฺว อิตฺรสุสฺส อารโหเยยฺย เตนฺ สมฺมสุสาเสตฺทพฺโพ
 โหตุ มา จินฺตยิตฺถ วฏฺฐสฺสเวโส โทโส สมฺมาสมฺพุทฺธเณ ทวารํ ทินนํ ภิกขุ วา โหตุ
 ภิกขุณี วา อนาวโฏ ฐมฺโม อวาริโต สคฺคคมฺคฺโคติ ๑ สมฺมสุสาเสตฺวา จ เอวํ วตฺตพฺพํ ตุมฺहेหิ
 ภิกขุณีอุปสฺสยํ คนฺตํ วฏฺฐติ อตฺถิ โว กาจิ สนนฺทิจฺจา ภิกขุณิโยติ ๑ สจฺจสุสา โหนฺติ ตาทิสฺสา
 ภิกขุณิโย อตฺถิตฺติ โน เจ โหนฺติ นตฺถิตฺติ วตฺวา โส ภิกขุ วตฺตพฺโพ มมฺ สจฺจกํ กโรธ
 อิทานิเยว มํ ภิกขุณีอุปสฺสยํ เนถาติ ๑ เตนฺ ภิกขุณา ตํ คเหตฺวา ตสฺสา วา สนนฺทิจฺจานํ
 อุตฺตโน วา สนนฺทิจฺจานํ ภิกขุณินํ สนนฺทิกํ คนฺตพฺพํ ๑

(ปฐมสมันตปาสาทิกา ปฐมปาราชิก หน้า ๓๒๕)

๒. ปิณฺฑปาเต ปน ๑ อนามญฺหปิณฺฑปาโต กสฺส ทาทพฺโพ กสฺส น ทาทพฺโพ ๑
 มาตาปิตูนํ คาว ทาทพฺโพ ๑ สเจ ปน กหาปณฺคฺชนโก โหติ สทฺธาเทยฺยวินิปาตฺนํ นตฺถิ ๑
 มาตาปิตุอุปฺภวากานํ เวยฺยาวจฺจกรสฺส ปณฺทูปฺปาสสฺสาติ เอเตสํปิ ทาทพฺโพ ๑ ตตฺถ
 ปณฺทูปฺปาสสฺส ธาลเก นิภฺชิยิตฺวา ทาตุํ วฏฺฐติ ๑ ตํ ชเปตฺวา อณฺเณสํ อาคาริกานํ มาตา
 ปิตูนํปิ น วฏฺฐติ ๑ ปพฺพชิตฺปริโกโค หิ อาคาริกานํ เจตฺติยฺญานิโย ๑ อปิจ
 อนามญฺหปิณฺฑปาโต นามสฺส สมฺปตฺตสฺส ทามริกโจรสฺสาปิ อิสฺสรสฺสาปิ ทาทพฺโพ ๑

กสฺมา ฯ เต หิ อทฺธิมาเนปิ น เทนฺตํติ อามสฺสวา ทฺธิมาเนปิ อุจฺฉิฏฺฐกํ เทนฺตํติ ภูษณฺนติ ฯ
 กุทฺธา ชีวิตา โวโรเปณฺติ สาสนสฺสาปิ อนฺตรายํ กโรณฺติ ฯ รชฺชํ ปฏฺยमानสฺส วิจรโต
 โจรนาคสฺส วตฺถุ เจตฺต กเถตฺตํ ฯ เอวํ ปิณฺฑปาเต ปฏฺธิปฺชิตฺตํ ฯ

ปฏฺธิสนฺถาเร ปน ฯ ปฏฺธิสนฺถาโร กสฺส กาทพฺโพ กสฺส น กาทพฺโพ ฯ ปฏฺธิสนฺถาโร
 นาม วิหารํ สมฺปตฺตสฺส ยสฺส กสฺสจฺจ อาคณฺตุกสฺส วา ทลิตฺตสฺส วา โจรสฺส วา อิสฺสรสฺส
 วา กาทพฺโพเยว ฯ กถํ ฯ อาคณฺตุกํ ทาว ชีณฺปริพฺพํ วิหารสมฺปตฺตํ ทิสฺวา ปาณียํ ปิวาทิ
 ทาทพฺพ์ ฯ ปาถมกฺชนเตลฺลํ ทาทพฺพ์ ฯ กาเล อาคตฺสฺส ยาคฺคตฺตํ ฯ วิกาเล อาคตฺสฺส สเจ
 ตณฺฑลา อตฺถิ ตณฺฑลา ทาทพฺพา ฯ อเวลาย สมฺปตฺโตลฺลํ คจฺฉาหิตี น วตฺตพฺโพ ฯ

(ปฐมสมันตปาสาทิกา คติยปาราชิก หน้า ๕๖๘ - ๕๖๙)